Tulta keskiyöllä, tuhoa aamunkoitteessa – sabotaasi ja sosiaalinen sota

Kasimere Bran

2006

Sisältö

Maailma sellaisena kuin he haluaisivat meidän sen näkevän 3
Työkalut, jotka voivat tuhota isännän talon 4
Globaali hyökkäys: Shell ja apartheidin vastainen kamppailu 5
Pulttikärsäkkäät iskevät! Voimalinjat ja niiden vastustajat Minnesotassa 5
Tuhoa se, mikä pyrkii tuhoamaan sinut: ydinvoiman vastainen toiminta Italiassa . . . 6
Jokainen työntekijä jakarihommailijana: tuotantokoneiden tuhoaminen 7
Vallankumouksellinen solidaarisuus 9
Ne eivät voi ottaa mitään mitä ei ole annettu: Oka ja leviävä vastarinta 10
Antautumisen sytyttäminen tuleen: anarkistinen solidaarisuus Euroopassa 11
Iskeä aikailematta 12
Pelko lähdön hetkellä: Joitakin kriittisiä huomioita 12
Sabotaasi sosiaalisena sotana 13

Maailmamme on kapitalististen vuorovaikutussuhteiden kahlitsema. Lähes jokainen on alennettu myymään itseään toimeentuloa vastaan, kaikki tila on jaettu ja määritelty ostettaviksi ja myytäviksi tavaroiksi. Tämä elämän muuttaminen tavaroiksi on tehnyt kaupankäynnistä sosiaalisten suhteidemme merkittävimmän muodon. Tällaiset suhteet on onnistuttu saamaan aikaan massiivisilla riisto- ja syrjäyttämishankkeilla. Valtiot hallinnoivat väestöjä ja alueita valtavan kontrolliverkoston avulla luoden maailman, joka muistuttaa hyvin läheisesti vankilaa. Rajat on militarisoitu, valvontaverkostot ympäröivät meitä, poliisien lukumäärä on kasvanut ja varustus parantunut. Kontrollin äärimmäisestä tehokkuudesta voimme kiittää teknologian kehitystä.[1] Kaikki tämä oikeutetaan jatkuvasti paisuvan lakijärjestelmän nojalla, mutta nämä muutokset eivät ole millään tavoin ristiriidassa valtion luonteen kanssa; ne ovat uskollisia sen olemukselle ja tarkoitukselle. Valtio ja pääoma ovat alistamisen projektissa kytkeytyneet erottamattomasti toisiinsa.

Meidän sallitaan toimia merkityksettömästi äänestämällä, allekirjoittamalla vetoomuksia ja osallistumalla kansanäänestyksiin. Elämämme ehdot pysyvät kuitenkin oleellisilta osin entisinä. Voimme uuvuttaa itsemme julkisilla tyytymättömyydenilmauksilla, banderolleja kadunvarsilla esitellen tai huutaen niin kovaa kuin ikinä tahdomme. Kaiken sanottuamme ja tehtyämme edessämme on edelleen jokapäiväisen nöyryytyksen ja prostituution todellisuus. Meidän sallitaan vain symbolisesti osoittaa kiukkumme sitä arkista alennustilaamme kohtaan, jota meidän on nöyrinä siedettävä. Hukuttautumalla television haave-elämän, kuluttamisen ja vastuusta vetäytymisen sumuun voi maailmasta tehdä jotenkuten siedettävän, muttei koskaan sellaista, jossa voisimme itse ratkaista, mitä elämältä haluamme.

Koska nykyinen sosiaalinen järjestys on niin riippuvainen suuresta riistettyjen ja marginalisoitujen ihmisten luokasta, ovat kapinoinnin mahdollisuudet lukemattomat. Järjestelmä ei tarvitse toimiakseen ainoastaan ihmisten työvoimaa, vaan se tarvitsee meitä myös tuottamaan ja ylläpitämään fyysistä infrastruktuuriaan, toteuttamaan lakejaan sekä hyväksymään ja toimimaan yhteistyössä sen suunnitelmien kanssa. Viime kädessä me sallimme sen olla olemassa. Valtio tarvitsee toimiakseen teitä, rakennuksia, ajoneuvoja, tietotekniikkaa sekä valvonta- ja aseistusjärjestelmiä. Kapitalismi tarvitsee näitä samoja asioita liikutellakseen tehokkaasti kauppatavaraa ja työvoimaa sekä hankkiakseen ja hyväksikäyttääkseen luonnonvaroja. Vaikka nämä mekanismit ovatkin vahvistaneet kontrollia ja riistoa ennennäkemättömällä tavalla, ovat ne samalla luoneet myös monia heikkouksia. Näissä heikkouksissa piilee mahdollisuus.

Kysymys siitä, kuinka etenemme, on kannaltamme ratkaiseva. Meidän on oltava halukkaita tarkastelemaan ja tutkimaan aiemmin käytettyjä keinoja ja strategioita, ettemme seuraisi historian epäonnistuneiden vallankumousyritysten jalanjälkiä. Nyt keskitymme tarkastelemaan menetelmää, joka on yhtä tehokas kuin helppokäyttöinenkin: sabotaasi.

Maailma sellaisena kuin he haluaisivat meidän sen näkevän

Kaikkia kapinan työkaluja täytyy arvioida niin, että voimme sijoittaa ne vankasti kumoukselliseen toiminnan teoreettiseen kehykseen. Teorialla, kuten kaikilla aatteilla, on arvoa vain sikäli, kun sitä voidaan soveltaa tehokkaasti elinoloihimme. Vain kriittisen analyysin avulla voimme toivoa onnistuvamme hiomaan kamppailukeinojamme ja välttämään menneisyyden virheet ja sudenkuopat. On tärkeää, ettemme hukkaa näkemystä siitä, miten määrittelemme ponnistustem-

[1] Teknologia ei ole neutraalia. Se on helvetin paska juttu (goddamn motherfucker).

me tulokset. Vaikka konkreettisten päämäärien saavuttaminen on tärkeää, ne eivät välttämättä mittaa menestystä. Parempi aikaansaannostemme mittari voisi olla yhtäältä se, missä määrin nykyiset sosiaaliset suhteet kumoutuvat sekä toisaalta laadulliset muutokset, jotka kapinan kautta toteutuvat.

Kapinallisia tilanteita ei ole aina helppo huomata. Historiankirjoittajat marginalisoivat kieltäytymisen tradition ja tarkoituksellisesti irrottavat vastarintauutiset tästä perinteestä. Tyytymättömyys esitetään vääristellysti, sitä rauhoitellaan ja se johdetaan laillisuuden, kompromissien ja keskustelun kanaviin. Media vääristelee sosiaalisen sodan sykäyksiä pilkkoen ne irrallisiksi pulmiksi, huonoksi asioiden hoidoksi ja yksittäisiksi tyytymättömyyden ilmaisuiksi. Kapinallisuudesta muodostuu vääristynyt tarina, menneisyydessä hämärään jäävä, nykyisyydessä manipuloitu, näkyvistä piilotettu.

Toimiemme ei pidä pyrkiä vetoamaan mediaan, näihin todellisuuden tuotannon koneisiin. Todellisuuteen voi vaikuttaa ainoastaan todellinen toiminta, ei se, että vain esitämme todellisuuden sellaisena kuin tahtoisimme sen nähdä. Ainoa keino muuttaa yhteiskunnallisia olosuhteita on muuttaa keskinäisten suhteidemme luonnetta näissä oloissa. Ei ole olemassa pysähtynyttä tai muuttumatonta asiaintilaa jossa olisimme loukussa. Tulevaisuus ei ole ainoastaan kirjoittamaton, vaan myös arvaamaton, ja siksi se voi muuttua meidän määrätietoisen tahtomme vaikutuksesta.

Työkalut, jotka voivat tuhota isännän talon

Kapina voi alkaa yksilötasolla tai suuremman yhteiskunnallisen kuohunnan myötä. Yksi vanhimmista ja tuhoisimmista kapinan välineistä on sabotaasi. Selvyyden vuoksi todettakoon, että määrittelemme sabotaasin tahalliseksi fyysisten rakennelmien tuhoamiseksi ja vahingoittamiseksi. Sabotaasista on tullut yleinen ja laajalle levinnyt yhteiskunnallisen kamppailun väline: työpaikan koneiden sabotoinnista pankin, turkisliikkeen tai poliisiaseman ikkunoiden rikkomiseen ja aina jakarihommiin[2] asunto- ja teollisuustuotannon hankkeiden kampittamiseksi. Tätä taktiikkaa käytetään usein suuremman päämäärän saavuttamiseksi tai osana laajempaa kampanjaa tai kamppailua. Tuhoavan suoran toiminnan potentiaali piilee kuitenkin juuri siinä, että sitä voidaan harjoittaa yksin tai pienissä ryhmissä, ilman tarvetta tai halua toimia yhdenmukaisesti minkään muodollisen organisaation, hierarkian tai kampanjan kanssa. Sabotaasin, kuten kaikkien taktiikoiden, tulisi olla helposti toistettavissa ja jäljiteltävissä, niin että sen leviämisen mahdollisuus kasvaa. Tällainen leviäminen uhkaa valtarakenteita nimenomaan siksi, että sitä on vaikea hallita ja rajoittaa.

Sabotaasia voidaan käyttää kaikissa tilanteissa, kaikenlai56 sissa ympäristöissä ja kenen tahansa halukkaan toimesta. Se ei vaadi erikoistumista tai erityisiä taitoja, ainoastaan aloitteen. Vallanpitäjät ovat vääristelleet ja kiistäneet sabotaasiuutisia ja tehneet niiden löytämisestä hankalaa.[3] Tästä syystä haluamme tarkastella joitakin huomionarvoisia esimerkkejä. Tämä lista ei ole missään nimessä kattava, vaan siihen on poimittu joitain merkittäviä yhteiskunnallisen kamppailun esimerkkitapauksia.

[2] Alkukielinen termi: monkeywrenching. Tuli tunnetuksi Edward Abbeyn romaanin The Monkey Wrench Gang myötä. Katso myös artikkeli Jakarihommien periaatteet, Takku-zine (2006) tai takku.net (kääntäjän huomautus).

[3] Suomenkielisiä sabotaasiuutisia: takku.net sekä www.elaintenvapautus.net (kääntäjän huomautus).

Globaali hyökkäys: Shell ja apartheidin vastainen kamppailu

Jos ymmärrät, miten kapitalistien rakenteet on pystytetty ja miten suuret yhtiöt punovat verkkojaan yhä tiiviimmin maailman ympärille, huomaat, että järjestelmän vastainen taistelu on käytävä globaalisti. Brand magazine

Euroopassa, 1980-luvun loppupuolella, sabotaasin aalto koetteli Shell-öljy-yhtiötä seurauksena sen taloudellisesta osallisuudesta Etelä-Afrikan hallituksen apartheid-politiikkaan. Vuosina 1986–88 Tanskassa, Hollannissa ja Ruotsissa tapahtui lukuisia sabotointitoimia. Bensaletkujen leikkaamisen sekä bensatankkien ja raha-automaattien vahingoittamisen lisäksi Shellin huoltoasemille iskettiin palopommien ja maalin voimalla. Tekijöiksi ilmoittautuivat nimettömät ryhmät, jotka toiminnallaan tukivat Etelä-Afrikan yhteiskunnallista kamppailua. Siihen nähden, että tuohon aikaan oli ympäri maailmaa käynnissä kansainvälinen Shell-boikotti, on mielenkiintoista huomata Tanskan Shellin edustajan myöntäneen vuonna 1986, ettei boikotti ollut merkittävästi vaikuttanut yhtiön talouteen, mutta sabotaasi oli koitunut sille huomattavan kalliiksi.[4]

Oli selvää, että käynnissä oli globaali hyökkäys, joka kohdistui erääseen kapitalistisen riiston polttopisteistä. Iskut oli helppo toteuttaa, koska niihin tarvittiin vain yksinkertaisia välineitä ja halu toimia. Tämä tosiseikka mahdollisti niiden leviämisen laajalle, kauas apartheidin vastaisen kamppailun keskuksesta. Sabotointitoimet toivat selvästi esiin yhtäällä tehdyn bisneksen ja toisaalla tapahtuvien pääoman hallinnollisten sekä operatiivisten toimintojen välisen yhteyden.

Pulttikärsäkkäät iskevät! Voimalinjat ja niiden vastustajat Minnesotassa

Eräs mielenkiintoinen esimerkki hajautetusta sabotaasista nähtiin Minnesotan länsiosissa 1970-luvun lopulla. Tuolloin sähköteollisuus halusi hyödyntää osavaltion länsiosan hiilivaroja tyydyttääkseen kaupunkikeskusten energiantarpeita. Erääseen näistä hankkeista kuului kivihiilikaivoksen ja -voimalan perustaminen Pohjois-Dakotaan sekä 700 kilometrin pituisen voimalinjan rakentaminen tuotetun energian siirtämiseksi Minneapolisin ja St. Paulin esikaupunkialueille, Minnesotaan.

Seurannut vastarinta tuli energiateollisuudelle ja osavaltion viranomaisille yllätyksenä. Ehdotetun voimalinjan reitin varrella eläneet maanviljelijät näkivät hankkeen maidensa uhraamisena energiannälkäisten kaupunkikeskusten hyväksi. Osavaltio aikoi pakkolunastaa 50 metrin levyiset kaistaleet viljelijöiden pelloista ja pystyttää 55 metrin korkuisia ristikkopylväitä voimajohtojen kannattelemiseksi. Viljelijöiden huolta lisäsi pelko terveysongelmista, joita linjojen kautta kulkevan sähkövirran tuottama sähkömagneettinen saaste saattaisi aiheuttaa. Minnesotan maanviljelijöiden yritettyä vuodesta 1974 vuoteen 1977 käydyn pitkän ja lopulta tuloksettoman oikeustaistelun avulla estää linjan rakentamisen, kävi selväksi, ettei osavaltio piitannut heidän huolistaan. Ei ollut yllätys, että ponnistusten tuloksena oli vain lupa anoa linjan rakentamista jonkun toisen maille.

Epäonnistunut vuoropuhelu osavaltion kanssa loi kuitenkin pohjan verkostojen muodostumisen niiden välille, joihin suunnitelmat vaikuttivat. Vuonna 1977, osavaltion viimeisteltyä ja hyväksyttyä suunnitelmat, yrittivät maanmittarit ja rakentajat aloittaa voimalinjatyöt, mutta sadat viljelijät sulkivat heidän tiensä. Talvella 1978 yhteenotot pelloilla venyivät viikkojen pituisiksi,

[4] "Sabotage against Shell", Insurrection #5, Autumn 1988.

jonka seurauksena kuvernööri lähetti lähes puolet Minnesotan maantiepoliiseista[5] turvaamaan sähköyhtiön henkilökuntaa.

Vielä vaikuttavampi oli hankkeen infrastruktuuriin iskenyt sabotaasin aalto. Kahden vuoden aikana kellistyi neljätoista voimajohtopylvästä, ja lähes kymmenen tuhatta eristintä ammuttiin rikki. Toimet yhdistettiin ”Pulttikärsäkkäisiin”[6], nimeen, jota iskujen anonyymit tekijät käyttivät. Energiayhtiön virkailijat nimittivät iskuja ”vandalismiksi”, maanviljelijät ”sabotaasiksi”, taktiikaksi, joka sai paljon tukea paikallisyhteisöiltä.

Näiden vuosien aikana ei tehty pidätyksiä, vaikka sähköyhtiö palkkasi yksityisen vartiointiliikkeen. Poliisi käytti maaseudun partioinnissa helikoptereita mutta ei kyennyt estämään sabotaasin leviämistä. Välttyäkseen enemmiltä vartiointikuluilta ja sabotaasista suoraan aiheutuvilta taloudellisilta menetyksiltä energiayhtiön oli vuoden 1980 kesään tultaessa pakko siirtää voimalinjan omistajuus Yhdysvaltain hallitukselle. Vaikka tapaus siirtyi tämän toimenpiteen johdosta FBI:n tutkittavaksi, ei se estänyt iskujen jatkumista. Viidestoista pylväs kaatui uudenvuoden aattona samana vuonna.[7]

Kaikesta huolimatta linja lopulta rakennettiin, mutta vasta liittovaltion hallituksen puututtua asiaan. Silti tämä kamppailu osoittaa, että hanketta vastaan hyökänneet ihmiset olivat oppineet kokemuksistaan, pyrittyään ensin turhaan vuoropuheluun liittovaltion kanssa sen suunnitelmista. Teollisuuden kehittäminen oli etusijalla niihin nähden, jotka joutuivat kärsimään sen toteuttamisesta. Mutta tappion ja ve57 täytymisen sijaan esiin ponnahti yhteiskunnallinen kamppailu, joka ei tuhlannut aikaa laillisissa kanavissa, vaan hyökkäsi suoraan ongelman aiheuttajaan. Vaikka saattaakin olla sattumaa, ettei pidätyksiä tehty, osoittaa tapaus kuitenkin selvästi, että valtio oli voimaton estämään sabotaasin harjoittamisen ja leviämisen, koska sabotaasiin voi ryhtyä kuka tahansa, missä tahansa, jopa ”Pohjanmaan” pelloilla.

Tuhoa se, mikä pyrkii tuhoamaan sinut: ydinvoiman vastainen toiminta Italiassa

Levittäkäämme sabotaasia yli koko yhteiskunnallisen alueen, hajottakaamme rakenteita, jotka ajavat näitä kuoleman hankkeita. ” Ydinvoiman vastaiset vallankumouksellliset[8]

Italiassa tapahtui 1980-luvun lopulla useita autonomisia sabotaasitoimia ydinteollisuutta vastaan. Toiminta liittyi laajempaan yhteiskunnalliseen liikehdintään, joka vastusti Euroopan mantereella kiihtyvää ydinvoimahanketta. Nämä toimet olivat luonteeltaan sellaisia, että ne hylkäsivät rauhan-, ympäristö- ja uskonnollisten liikkeiden ” joille kyseessä oli yksittäinen protesti ” reformistiset menetelmät ja taktiikat. Sen sijaan toiminta, joka ei pyrkinyt vain korvaamaan yhtä tuhoavaa hanketta toisella, kritisoi ydinvoimaa ja toi selvästi ja näkyvästi esille sen yhteydet keskittyneeseen poliittiseen ja taloudelliseen valtaan sekä ympäristötuhoon. Nämä autonomiset iskut tehtiin selvästi tietoisina siitä, että ydinvoima on osa laajempaa kapitalistisen ylivallan hanketta.

[5] Alkuperäinen termi: highway patrol. Voi toimittaa myös muita kuin liikenteeseen liittyviä poliisitoimia (kääntäjän huomautus).

[6] Alkuperäinen termi: Bolt Weevils. Kärsäkkäät (esim. Vattukärsäkäs) ovat hyönteisiä jotka katkovat esimerkiksi ruusunuppuja. Kärsäkäs kaivautuu ruusunnupun sisään, munii sinne munia ja katkaisee nupun (kääntäjän huomautus).

[7] ”The Rural Energy War ” Report from The Front Lines” The Nation, December 26, 1981.

[8] ”Anti-Nuclear Sabotage in Italy”, Insurrection #4, May 1988.

Lokakuussa 1986 mielenosoittajat tuhosivat ydinvoimalan rakentamiseen käytetyt koneet Trino Vercellese□ssa. Tämän lisäksi ilmeni sabotaasitapauksia eri puolilla maata. Korkeajännitepylväitä, voimajohtoja kannattelevia metallikehikkoja, sahattiin ja kaadettiin Cosenzan provinssissa heinäkuussa 1987. Syyskuussa pylväs kaatui myös Pec del Brasimonen alueella. Se oli kannatellut voimajohtoja, jotka välittivät energiaa ydinreaktoriin. Joulukuussa ydinvoima-asema saarrettiin Montalto di Castrossa ja tutkimuskeskuksen portit lukittiin kiinni. Paikalta löydettiin lentolehtinen, jossa sanottiin: □sabotoikaa tutkimuskeskuksia, yliopistoja, kuolemantuotantoa.□ Anarkistit ja autonomit järjestivät ydinvoiman vastaisia kokoontumisia ja mielenosoituksia Roomassa, Venetsiassa, Milanossa, Bolognassa ja muissa kaupungeissa.

Samana vuonna Sisiliassa kaadettiin toinen korkeajännitelinja. Teosta vastuun ottaneiden tiedote ilmoitti: □□edistyksenä, kansalaisyhteiskuntana jne. häpeämättä kelpuutetun, jatkuvaan rikastumiseen ja kasvuun tähtäävän hullun kilpajuoksun loppukiri on parhaillaan käynnissä oleva planeettamme totaalinen tuhoaminen. Puhuminen, kirjoittaminen, laulaminen, tanssiminen, marssiminen eivät riitä estämään tätä mielettömyyttä tai vapauttamaan meitä sen armottomalta riistolta□ Pysymme kannassamme: me voimme ja meidän täytyy ottaa kohtalomme omiin käsiimme ja järjestää asiat itse. Sabotaasi. Hyökkäys. Kapina.□

Voimalinjojen vastaiset hyökkäykset jatkuivat läpi vuoden. Iskut eivät kohdistuneet vain suoraan ydinvoimahankkeisiin, vaan myös tehtaiden energiatoimituksia vastaan. 1980-luvun loppuun mennessä oli sähköjärjestelmään kohdistunut noin 400 iskua ympäri Italiaa. Ne nostivat esiin ydinvoiman ja muilla tavoin tuotetun energian välisen yhteyden. Esimerkiksi hiilivoimalla on oma myrkkylajitelmansa ja tuhoisa louhintaprosessinsa.

Tuolloin oli epäselvää, kuinka mittavia vahinkoja näillä eri toimilla oli saatu aikaan. Joissain tapauksissa sahatut pylväät eivät kaatuneet. Anarkistit tosin korostivat todennettavan liiketaloudellisen vahingon tärkeyden lisäksi myös tämänkaltaisen autonomisen toiminnan kontrolloimattomuuden merkittävyyttä. Nyttemmin lakkautettu italialainen anarkistilehti ProvocAzione selitti tämän näkökohdan selkeästi: □Pieniin kohteisiin kohdistuvat, laajamittaisesti yhteiskunnan eri alueille levittäytyvät suoran toiminnan iskut ovat menetelmänä huomattavasti tehokkaampia kuin suurisuuntaiset ja huomiota herättävät toimet ja mielenosoitukset, jotka ovat yhtä spektaakkelimaisia kuin vaarattomiakin. Valtio tietää vallan hyvin kuinka hallita ja käyttää hyväkseen näitä suurtoimenpiteitä □ Sen sijaan se ei tiedä □ kuinka kontrolloida ja estää yksinkertaista suoraa toimintaa, joka kohdistuu alistamisen projekteista ja kuolemasta vastuussa olevien rakenteiden laajentamiseen.□

Jokainen työntekijä jakarihommailijana: tuotantokoneiden tuhoaminen

Työpaikalla harjoitetun sabotaasin historia on pitkä. Työpaikkasabotaasia tapahtuu varmasti edelleen mutta tietoja sen harjoittamisen yleisyydestä peitellään, koska nämä tiedot saattaisivat rohkaista toimintaan laajemmassa mittakaavassa. Silti sabotaasille on ollut paljon käyttöä työläisten kamppailuissa, kun ammattiliittojen ja kapitalistien yhteistyö sekä virallisten lakkojen tehottomuus on tajuttu. Sabotaasin helppokäyttöisyys on tehnyt siitä suositun tavan vastata pomojen, ammattiliittojen, palkkauksen ja rutiinien aiheuttamaan alennustilaan.

Vuoden 1990 maaliskuussa 6300 bussikuskia ja noin 3000 muuta Greyhoundin työntekijää ryhtyi työtaisteluun, josta oli tuleva toiseksi suurin ja kaikista väkivaltaisin lakko yhtiön his-

toriassa. Kiista koski palkkoja, työturvallisuutta sekä valituskäytäntöä, ja se käytiin Greyhound Lines Inc:n ja Amalgamated Council of Greyhound Local Unions -ammattiliiton välillä. Lakkovahtien vartiopisteiden ohittaneiden kuljettajien määrän jäädessä alle sataan yhtiön täytyi turvautua ulkopuolisiin rikkureihin. Väkivaltaisuudet ja sabotaasi puhkesivat välittömästi, huolimatta käynnissä olevista neuvotteluista liiton edustajien ja Greyhoundin virkailijoiden välillä. Lakon jatkuessa linja-autoasemille soitettiin yli sata pommiuhkausta, jotka aiheuttivat suurta sekaannusta. Kymmeniä aseellisia hyökkäyksiä tehtiin busseja ja bussiasemia vastaan. Rikkurikuljettaja tappoi yhden lakkoilevan kuljettajan, ja yksi täydennyshenkilö loukkaantui vakavasti. Kuusikymmentä työntekijää erotettiin huhtikuussa sabotaasin ja väkivaltaisuuksien takia. Tämä tapahtui seuraavana päivänä erään bostonilaisen bussiterminaalin tuleen sytyttämisen jälkeen. Valitettavasti työtaistelu hävittiin kolmen vuoden yhteenoton jälkeen. Tappio ei kuitenkaan vähennä käydyn kamppailun arvoa. Se toimii yhä tärkeänä esimerkkinä sabotaasin käytöstä osana suuren mittakaavan työtaistelua.[9]

1990-luvun lopulla sattui toinen väkivaltainen työpaikkakiista. Heinäkuussa 1999 Basic Vegetable Productsin suurelta osin latinomaahanmuuttajista koostuva työvoima meni luottamusmiesvetoiseen lakkoon King Cityssä, Kaliforniassa. Lakko oli vastaus yhtiön määräämiin palkkojen jäädyttämisiin, kaksiportaisen palkkajärjestelmään, eläkesuunnitelmien muutoksiin ja terveydenhuoltoetujen leikkaamiseen. Lakkoa seurasi lähes välittömästi pienimuotoisen sabotaasin, häirinnän, uhkauksien ja jopa palopommien ryöppy, joka riistäytyi paikallispoliisin hallinnasta. Elokuun alussa erään esimiehen taloon heitettiin palopommi, mikä johti yhden työntekijän pidätykseen. Hänet tuomittiin sittemmin kolmen vuoden vankeuteen. Myöhemmin samassa kuussa rikkurin auto sytytettiin tuleen, joka oli vähällä nielaista myös hänen talonsa liekkeihin. Sabotointitoimiin kuului myös varatyöläisten kulkuneuvojen peukalointi toimintahäiriöiden aiheuttamiseksi. Vuoden loppuun mennessä oli ilmoitettu virallisesti noin 270 sabotaasi-iskusta. Iskujen kohteina olivat olleet yhtiön bussit, rikkureiden kulkuneuvot, heidän asuntonsa, sekä yhtiön tehdas.

Lokakuussa yhtiö piti lehdistötilaisuuden, jossa se pyysi kuvernööriä ja osavaltion oikeuskansleria puuttumaan lakkoon. Lehdistötilaisuudessa yhtiön puhemies näytti valokuvia rikotuista ikkunoista, puhkotuista autonrenkaista ja kotitekoisista piikkimatoista, joita oli käytetty rikkureita vastaan. King Cityn poliisipäällikkö Richard Metcalf myönsi, että “raportoidun vandalismin määrä on kasvanut valtavasti“ Tämä ei minun kokemukseni mukaan ole epätavallista työvoimakiistojen aikana.“ Kaksi kuukautta myöhemmin poliisipäällikkö kertoi eräälle sanomalehdelle: “heidän kiinnisaamisensa olisi melko vaikeaa, vaikka poliisien määrä kaduilla tuplattaisiin.“ Ponnistukset työntekijöiden kamppailutarmon hillitsemiseksi olivat hyödyttömiä. He voittivat kahden vuoden lakkoilun ja sabotaasin jälkeen. Vaikka olemme varsin tietoisia työpaikkavoittojen merkityksen rajallisuudesta, ja pyrimme viimekädessä työn itsensä tuhoamiseen, on tärkeä huomata, että autonominen suora toiminta voi kehittyä ammattiliittojen kontrollin ulkopuolella ja ulottua työpaikan rajojen yli.[10]

Hiljattain, kesällä 2005, kanadalaisen telekommunikaatiojätin Teluksen ja telekommunikaatiotyöläisten ammattiliiton väliset neuvottelut karahtivat kiville. Kiista vaikutti Albertan ja Brittiläisen Kolumbian provinsseihin, mutta radikaalein toiminta keskittyi Brittiläiseen Kolumbiaan.

[9] “Business Brief ‒ GLI Holding Co.: Sixty Fired by Greyhound for Strike-Related Violence“, Wall Street Journal, April 6, 1990.

[10] “From Vandalism to Firebombing at Basic Vegetable“, Union Violence Lookout, Vol. I, Issue 10, November 1999.

Muutaman päivän sisällä lakon julistamisesta tapahtui lukuisia sabotaasiiskuja. Eräässä haastattelussa elokuussa 2005 yhtiön edustaja sanoi sen joutuneen 42 hyökkäyksen kohteeksi kolmen viimeksi kuluneen kuukauden aikana. Monissa tapauksissa puhelinlinjoja oli joko vahingoitettu tai vedetty alas ja valokaapeleita oli toistuvasti leikattu poikki, jonka seurauksena internet- ja puhelinpalvelut katkesivat tuhansista kohteista. Nämä toimet olivat kunnianosoituksia lakkovahdeille ja rikkureiden hätistelylle. On kiintoisaa, että Vancouverin anarkistit olivat solidaarisuudesta mukana lakkovalvonnassa, tarkoituksenaan lamauttaa julkista liikennettä kaupungin bussivarikolta ja siten häiritä kaupungin taloudellista toimintaa.[11]

Yllä olevat esimerkit ovat vain pieni näyte työpaikkasabotaasista. Silti ne viittaavat laajalle levinneeseen suoraan toimintaan laillisten kanavien ulkopuolella. Niiden vaikutusta ei voi aliarvioida. Kapitalistit suosisivat neuvottelua ja kompromisseja, mutta autonomiset toimintakeinot tekevät noista taivuttelun muodoista tehottomia.

Vallankumouksellinen solidaarisuus

Me näemme solidaarisuuden rikostoveruuden muotona, molemminpuolisena ilona, emmekä millään tapaa velvollisuutena, uhrauksena ⊠hyvän ja pyhän asian⊠ puolesta, koska kyseessä on myös oma asiamme ja toiminta itseämme varten. Vallankumouksellista solidaarisuutta⊠ tulisi osoittaa herkeämättä, koska se osaltaan edesauttaa sitä, mitä olemme muutenkin tekemässä. ⊠ Pierleone Poreu

Kapitalistisen järjestelmän jatkuvien muutosten ja uudistusten kiihtyessä leviää myös yhteiskunnallinen kamppailu maailmanlaajuiseksi. Sama järjestelmä, joka pakottaa meidät myymään itseämme tullaksemme toimeen, estää tarpeettomina pidettyjä etsimästä ulospääsyä valtioiden sodankäynnistä ja kapitalismin laitapuolen näännytyksestä. Meillä kaikilla on yhteinen mielihalu: päättää itse kuinka elämme. Autonomista kamppailua tämän nimenomaisen asian puolesta esiintyy kaikkialla, missä ihmiset kieltäytyvät hautautumasta passiivisuuden velttouteen. Tämä on kamppailu, joka yhdistää meidät.

Kuinka voimme saada kamppailuidemme välillä olevat yhteneväisyydet leviämään? Tunnistamalla oman kamppailumme toisten kamppailuissa ja toimimalla sen mukaisesti vallankumouksellisessa solidaarisuudessa. Samat yhtiöt, jotka riistävät sademetsiä Länsi-Papualla tai Chilen Pampalla, pitävät päämajojaan pohjoisen hallitsevissa kapitalistisissa maissa.[12] Irakin ja Afganistanin sotia käydään Yhdysval59 tain, Euroopan ja niiden liittolaisten aseilla ja henkilökunnalla. Samat vankilat ja vastaanottokeskukset, jotka sulkevat sisäänsä syrjäyttämisen ja riiston järjestelmän vastustajia, toimivat turvallisesti takapihoillamme. Seuraavaksi tarkastelemme lähemmin joitakin huomionarvoisia esimerkkejä vallankumouksellisen solidaarisuuden käytännöstä.

[11] ⊠Cut Phone Lines ⊠Obvious Vandalism⊠, Telus Says⊠, Vancouver Sun, August 16, 2005.

[12] Samat yhtiöt jotka riistävät sademetsiä Indonesiassa tai Brasiliassa pitävät päämajojaan Pohjoismaissa (kääntäjän huomautus).

Ne eivät voi ottaa mitään mitä ei ole annettu: Oka ja leviävä vastarinta

Hyökkäystä mohawkeja vastaan pidettäisiin hyökkäyksenä meitä kaikkia vastaan. Vesivoimalinjat halkovat suurinta osaa yhteisöjemme alueista Siellä sijaitsee myös merkittäviä liikenneväylät tärkeitä vesivarantoja Peguis-päällikkö Louis Stevenson[13]

Kanehsatake-mohawkit aloittivat maaliskuussa 1990 hakkuusuunnitelmien alaiseen mäntymetsään johtavan tien blokkauksen Okassa, Kanadassa. Kyseistä maapalaa, jota pidettiin sopimuksen mukaan mohawkeille kuuluvana, suunniteltiin käytettäväksi läheisen golfkentän laajentamiseen. Neljä kuukautta myöhemmin, heinäkuussa, yli sata quebeciläistä poliisia hyökkäsi tiesulkua vastaan käyttäen kyynelkaasua, painekäsikranaatteja ja tuhansia kovia ammuksia. Yhteenotossa kuoli yksi poliisi. Hyökkäystä pidettiin epäonnistuneena, sillä kyynelkaasun ajauduttua tuulen mukana takaisin oli poliisin pakko perääntyä ja jättää taakseen useita ajoneuvoja. Nämä hajotettiin myöhemmin ja käytettiin blokin lujittamiseen. Sittemmin alue eristettiin satojen poliisien voimin.

Uutiset Okan hävitysretkestä kuitenkin tavoittivat Kahnawaken, mohawk-heimon Etelä-Montrealissa. Se yhtyi kamppailuun blokkaamalla Mercier-sillan, joka toimi pääväylänä Montrealista etelärannikolle. Aseistetut mohawkit uhkasivat räjäyttää sillan, mikäli poliisi hyökkäisi jälleen. He blokkasivat myös kaksi muuta alueensa läpi kulkevaa valtatietä. Sillan valtaus jatkui läpi kesän ja sai osakseen solidaarisuutta Montrealissa.

Kanadan hallituksen huolellisen suunnittelun tuloksena suunnattiin elokuussa massiivinen sotilasoperaatio Kanehsataken ja Kahnawaken tiesulkuja vastaan. Operaatiossa käytettiin 4400 sotilasta, kranaatinheittimiä, useita satoja panssaroituja joukkojenkuljetusajoneuvoja, panssaroituja autoja, ohjusampumalaitteita, helikoptereita, sekä kolmea panssarivaunua. Mohawkien ja hallituksen riistojoukkojen välillä vallitsi kireä pattitilanne koko elokuun ajan.

Sortotoimet panivat liikkeelle solidaarisuustoiminnan aallon ympäri Kanadaa. Tukimielenosoituksia järjestettiin alkuperäiskansojen mailla sekä kaikissa suurissa kaupungeissa. Hallituksen toimitiloja vallattiin. Kapitalistisen infrastruktuurin useisiin eri pisteisiin kohdistui sabotaasia. Elokuun kahdeksantenatoista Kanadan kansallisten rautateiden (CN) silta sytytettiin tuleen. Syyskuun neljäntenä viisi vesivoimalalta tulevan voimalinjan tornia kellahti kumoon ja CN:n rautatiesilta tuhoutui tulipalossa lähellä Londonia Ontariossa. Kyseisten rakenteiden haavoittuvuus kävi aivan päivänselväksi näiden tekojen myötä. Mohawkien blokkien torjuminen oli saanut monet ihmiset ryhtymään merkittäviin solidaarisuustoimiin lukuisissa paikoissa erillään kamppailun keskipisteestä.

Vaikka kiistassa oli selkeästi kyse yhden rakennusprojektin laajentamisesta, kohdistui poliisioperaatio paljon laajamittaisempaan uhkaan. Mohawk-yhteisöt tunnetaan Kanadan hallituksessa niiden uhmakkaasta autonomiasta ja itsehallinnosta. Kamppailu levisi, kun muut tunnistivat itsensä siinä. Sabotaasitoimet tarjosivat tuhovoimaisen ja merkittävän taktiikan tälle laajemmalle solidaarisuustaistelulle ja osoittivat valtiolle, etteivät sen teot jää haastamatta.

[13] Oka 1990, Only A Beginning, An Anarchist Anthology, toim. Alan Antliff.

Antautumisen sytyttäminen tuleen: anarkistinen solidaarisuus Euroopassa

Tarpeeksi kauan on niiden hyväntekeväisyys, joilla on kaikki hävittävänä, tuhonnut meidän arvokkuutemme ja militanttiutemme. Kompromissitonta taisteluamme vapaudesta ei käydä vain täällä, vaan koko Euroopassa ja koko maailmassa. EI RAJOJA, EI VALTIOITA; LOPPU KARKOTUKSILLE. RAKKAUTTA JA VOIMAA KAIKILLE VAINOTUILLE, PAKOLAISILLE JA KAPINALLISILLE. – Belgiassa levitetystä lentolehtisestä[14]

Sabotaasi-iskut vallankumouksellisena solidaarisuutena ovat viime vuosina olleet laajenevassa käytössä Euroopassa. Poliisin toukokuussa 2005 tekemien ratsioiden jälkeen Italiassa vangittiin toukokuussa 2005 kymmeniä anarkisteja. Heitä syytettiin "kumouksellisesta järjestäytymisestä"[15]. Kesäkuussa anarkistit osoittivat mieltään Barcelonassa, Espanjassa solidaarisuudesta italialaisia tovereitaan kohtaan. Mellakkapoliisi hyökkäsi mielenosoittajien kimppuun pidättäen seitsemän. Vastauksena tähän 60 anarkistia valtasi Kreikassa, Ateenassa espanjalaisen kulttuuri-instituutin. Edellisenä päivänä 80 anarkistia oli osoittanut mieltään Espanjan suurlähetystöllä solidaarisuudesta Espanjan ja Italian vankeja kohtaan. Toki aktiot menivät myös näitä uhmakkaita mielenosoituksia pidemmälle.

Joulukuun kuudentenatoista samana vuonna poltettiin 15 autoa Fiatin jälleenmyyntiliikkeissä Ateenassa ja kaksi pommia räjähti pankeissa maan pohjoisosissa sijaitsevassa Salonikan kaupungissa. Joulukuun 31. päivä räjähti pommi Fiatin jälleenmyyjän liikkeessä Grenadassa, Espanjassa. Isku tehtiin solidaarisuudesta italialaisia tovereita kohtaan, jotka olivat syytettyinä "Operaatio Cervantesin" tapauksessa[16]. Iskun tiedote vaati myös solidaarisuutta anarkistivangeille Espanjassa, Kreikassa ja Saksassa.

Ateenassa laukaistiin 3. tammikuuta 2006 kolme kotitekoista pommia. Ensimmäinen pommi oli asetettu diplomaattikilvin varustetun auton alle[17]. Toinen pommi räjähti vallassa olevan Uusi demokratia -puolueen toimiston sisäänkäynnillä. Tällä välin sekä Therissoksen pormestarin että hänen vaimonsa autot oli sytytetty palamaan. Tekijäksi ilmoittautui "Antikratiki Dikeosini" (Valtionvastainen oikeus) -niminen ryhmä, ja toimien ilmoitettiin tapahtuneen vankilassa pidettyjen anarkistien tueksi. Solidaarisuustoiminta jatkuu Euroopassa, kun yhä enemmän anarkisteja joutuu valtioiden kasvavan vainon kohteeksi. Tämänkaltainen solidaarisuus kierrättää kamppailuja ja löytää merkitystä yhteisistä vihollisista. Joukossamme on meitä, joiden toimintaa elossa selviämisen logiikka kahlitsee, mutta jotka vihaamme orjuuttamme ja haluamme käydä sen kimppuun. Juuri oman kamppailumme ja muiden kamppailun välisen yhteyden ymmärtämisestä voi syntyä keskenään yhteydessä olevia kamppailuja. Hyökkäykseen ryhtyminen on ainoa tapa olla antautumatta.

[14] Lentolehtisestä joka tehtiin solidaarisuudesta vangeille Leccessä, Italiassa.

[15] Pidätyksiä tehtiin kautta Italian alkaen Leccessä 12. toukokuuta, Sardiniassa toukokuun 19 sekä Bolognassa ja Roomassa 26. toukokuuta

[16] Lisätietoa: "State Repression Against Anarchists in Italy", Anarchy: A Journal of Desire Armed #60, Fall/Winter 2005/2006.

[17] Kyseessä oli suomalaisdiplomaatin auto. Ks. Kreikan "anarkistit" ilmoittautuivat syyllisiksi Ateenan iskuun. HS 3.1.2006 – http://www.hs.fi/kotimaa/ artikkeli/1135218192646 (kääntäjän huomautus).

Iskeä aikailematta

Vaikka valtaosa yllä olevista esimerkeistä liittyy laajempiin kamppailutilanteisiin, ei se tarkoita etteikö yksittäisillä, kollektiivisen kamppailun ulkopuolisilla toimilla olisi arvoa. Päinvastoin, tällaiset erilliset toimet ilmentävät paitsi halua toimia, myös halua hyökätä kapitalistisia hankkeita vastaan riippumatta yleisestä tuesta tai yhteydestä laajempaan kamppailuun. Meidän on perustellusti erotettava itsemme niistä, jotka kannattavat odottelua tai väittävät, että toiminnalla on arvoa ainoastaan osana ”joukkotaistelua”.

Usein kapitalistisia projekteja vastaan ei kohdistu joukkomittaisia kamppailuja. Tämä puute ei silti estä yksilöitä tai pieniä ryhmiä toimimasta. Emme ole määrällisen ajattelutavan orjia. Jos odottaisimme lupaa toimia, joutuisimme tyytymään ikuiseen odotteluun. Onneksi kuitenkin monet yksilöt, olivatpa he ajatuksiltaan tietoisen vallankumouksellisia tai eivät, kieltäytyvät uskomasta, että toiminta olisi oikeutettava sen osallisuudella johonkin suurempaan. Ei tarvitse kuin avata sanomalehti, lukeakseen hajautetuista sabotaasi-iskuista mitä erilaisimpia kohteita vastaan: lähiöiden leviämistä, luksusasumista, pankkeja, kauppaketjuja, turkisliikkeitä, pikaruokaravintoloita ja niin edelleen. Vihanilmaukset alistamishankkeita vastaan eivät ansaitse tulla lykätyiksi. Niiden toimeenpanoa ei tarvitse viivyttää.

Samoin meidän tulee erottautua niistä, jotka kannattavat etujoukkoja ja erikoistumista kamppailussa. Aivan liian usein radikaalit sortuvat aseellisen taistelun ihannoimiseen ja Weather Undergroundin, RAF:n, Mustien vapautusarmeijan, Punaisten prikaatien ja muiden vastaavan kaltaisten aseellisten ryhmien kritiikittömään tukemiseen. Tällainen strategia on anarkistisesta näkökulmasta ongelmallinen.

Pelko lähdön hetkellä: Joitakin kriittisiä huomioita

Sabotaasiin liittyy yleensä tietty määrä turvallisuusvarotoimia. Sabotaasi tehdään usein yksin tai pienissä ryhmissä, joiden jäsenet ovat ystäviä keskenään ja voivat luottaa siihen, ettei toiminnasta puhuta ryhmän ulkopuolisille tai tunnusteta kiinni jäätäessä. Huolehditaan siitä, ettei jälkeen jää todisteita, ja että toimien suunnittelu pysyy salassa. Jotkut kuitenkin näkevät näiden käytännön huolien lisäksi tarpeelliseksi mennä maan alle ja luoda itselleen erikoistuneen roolin.

Maan alla elämisen malli, pidättäytyminen julkisista yhteyksistä radikaaleihin ryhmiin, henkilöllisyyden vaihtaminen, ”normaaleihin” sulautuminen ja piilossa eläminen on vastakkaista laajentumishakuiselle elämälle, jossa yksilö itse määrittelee omat suhteensa. Maan alla eläminen tarkoittaa mahdollisten suhteiden ja projektien uhraamista sillä verukkeella, että vältetään valtion urkkijoiden epäilyksen alaiseksi tai paljastamaksi joutuminen. Toisaalta jotkut ovat sitä mieltä, että radikaali suora toiminta toimii parhaiten, jos tekijällä ei ole mitään yhteyttä verkostoihin, joista valtio kalastelee epäiltyjä. Suhteiden luominen on joka tapauksessa jokseenkin hankalaa, jos välttelee noita ”riskialttiina” pidettyjä suhteita. Lisäksi välttely katkaisee yksilöiden yhteydet mahdollisiin tovereihin ja jättää heidät vain oman organisaationsa jäseniksi, aiheuttaen näin epäterveellistä sosiaalista eristäytymistä. Kaikki tämä johtaa hyvin todelliseen ongelmaan: pidätyksen sattuessa erittäin tarpeellisten tukiverkostojen puutteeseen.

Toinen ongelmallinen jännite liittyy etujoukkoihin. Etujoukkojen kritiikki sisältyy luonnostaan anarkistisiin ideologioihin. Ajatus siitä, että tietty ryhmä olisi taitavampi tai kyvykkäämpi johtamaan meitä kohti jotain parempaa tai luomaan vallankumouksellisia tilanteita keskenään,

on väärä. Vallankumous voidaan saada aikaan vain laajalla osallistumisella sosiaalisten suhteiden muuttamiseen, yksilöllisesti ja kollektiivisesti. Muille delegoiminen johtaa vain muiden päämääriin, ei omiimme. Kapinan täytyy olla autonomista ja sen prosessien itseohjautuvia, kapinan täytyy johtaa yksilöllisen ja kollektiivisen halun julkituomiseen.

Viimeiseksi, kamppailun erikoistuminen ja spektaakkelihakuisuus ansaitsevat oman kritiikkinsä. Paljolti etujoukkoajattelun tapaan erikoistuminen asettaa ihmisille erityisrooleja. Tietynlaiseen toimintaan osallistuminen on nostettu ikään kuin korkealle jalustalle, niin että sen yleistyminen on lähes mahdotonta. Näin tällainen toiminta on rajattu vain tiettyjen yksilöiden ja ryhmien tehtäväksi. Tämä poissulkeminen on vastakohtaista sosiaalisen taistelun levittämiselle. Toisaalta monien aseellisten ryhmien toiminnan spektaakkelimainen luonne voi olla haitaksi sosiaalisen kamppailun laajenemiselle. Toiminta, joka on tarkoituksellisesti spektaakkelimaista, tähtää yleensä isoihin uutisotsikoihin ja iskee vain puhtaasti symbolisiin kohteisiin. Sillä on myös taipumus painottaa teknisesti mutkikkaita toimintatapoja.

Sabotaasi sosiaalisena sotana

Sabotaasi on vain yksi keino sosiaalisessa sodassa käytettävien työkalujen valikoimassa. Yksin sen käyttö ei voi korvata kapitalistista järjestelmäämme määrittävien suhteiden itsensä tuhoamista.

Valtion infrastruktuurin ja kapitalistisen toiminnan tuhoamisella voi olla lamauttava vaikutus. Mutta se voi lamauttaa vain siinä määrin, kuin se voi helppokäyttöisyytensä ansiosta levitä. Yhtä lailla kuin nykyisyydestä irti murtautumiseen liittyy sabotaasi, liittyy siihen myös uudenlaisten suhteiden luominen sosiaalisen järjestyksen ahtaiden ja turruttavien rajojen ulkopuolella.

Sabotaasi tulee saamaan monia muotoja, mutta sitä tehtäessä on pyrkimyksenä aina oltava myös kapinan levittäminen globaalisti. Solidaarisuudesta muiden kamppailuja kohtaan tulee siten hieman enemmän kuin sivuseikka. Erilaisten strategioiden kokeilemisen ja hyökkäykseen ryhtymisen kautta kamppailumme terävöityvät, edeten ja laajeten jatkuvasti. Vallankumous ei ole varmuutta tulevaisuuden maailmasta, vaan varmuutta itsestämme hyökkäämässä sitä maailmaa vastaan, johon meidät on pakotettu.

Sabotaasin täytyy mennä pelkän taloudellisen kiusanteon rajojen tuolle puolen. Sotilaallisista muodostelmista ja niiden keskitetyistä rakenteista ei ole meille hyötyä. Aseelliseen kamppailuun tähtäävät järjestöt salamyhkäisine etujoukkoineen eivät vie meitä lähemmäs yleistynyttä kapinaa, kuten menneisyyden esimerkit ovat osoittaneet. Sissisodat tulevat olemaan vain hävittäviä kamppailuja valtioita vastaan, jotka tavanomaisen sodankäynnin puitteissa ovat teknisesti ja määrällisesti paremmin varustettuja. Meidän sodankäyntimme tulee olla sosiaalista.

Sosiaalinen sodankäynti aseistaa yleistyneen kapinahengen, jonka oikein kohdistettu sabotaasi sytyttää.

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Kasimere Bran
Tulta keskiyöllä, tuhoa aamunkoitteessa – sabotaasi ja sosiaalinen sota
2006

Haettu 16.8.2012 osoitteesta: http://takku.net/article.php/20080109144714349
Alkuperäisartikkeli: ”Fire at Midnight, Destruction at Dawn – Sabotage and Social War” A Murder of Crows #1, March 2006, 13-22. Suomennos julkaistu alunperin Väärinajattelija-lehden kakkosnumerossa.

fi.theanarchistlibrary.org